

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DIREKTORAT ZA DOLGOTRAJNO OSKRBO

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 23
F: 01 478 60 58
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

Državni svet Republike Slovenije
Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

Številka: 002-6/2019/4
Datum: 19. 4. 2019

Zadeva: Pilotni projekti na področju dolgotrajne oskrbe

Zveza: Zadeva: Terenska seja Komisije DS za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v Krškem 9. 5. 2019

Spoštovani,

dovolite, da se uvodoma zahvalimo predsedniku mag. Petru Požunu in vsem državnim svetnikom Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, da bo seja potekala v Krškem, kjer se izvaja pilotni projekt Ministrstva za zdravje »Izvedba pilotnih projektov, ki bodo podpirali prehod v izvajanje systemskega zakona o dolgotrajni oskrbi«.

Za lažjo razpravo na seji, vam v podajamo nekaj informacij o pilotnih projektih.

Direktorat za dolgotrajno oskrbo je bil na Ministrstvu za zdravje (MZ) ustanovljen 1. 1. 2017. Z delnim prenosom vsebin iz Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je MZ prevzelo nalogo priprave predloga zakona, ki bo enotno systemsko urejal področje dolgotrajne oskrbe in pripravo ter koordinacijo izvedbe pilotnih projektov, sofinanciranih iz strukturnih skladov Evropske unije.

Dolgotrajna oskrba (DO) je področje, ki v Sloveniji niti terminološko, niti vsebinsko ni enotno urejeno. Mednarodne definicije DO opredelijo kot sistem ukrepov, storitev in aktivnosti, namenjenih osebam, ki so zaradi posledic bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti v daljšem časovnem obdobju, odvisne od pomoči drugih oseb pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil. Tej definiciji pri

pripravi predlogov sistemskih rešitev sledimo tudi na MZ in tej definiciji smo sledili tudi pri načrtovanju pilotnih aktivnosti v okviru projekta.

Evropska komisija Slovenijo že več let opozarja na to, da obstoječa ureditev pravic s področja DO ni ustrezna in da ostaja nejasno, kako bo Slovenija povečala stroškovno učinkovitost, dostopnost in kakovost oskrbe. Projekcije kažejo, da se bodo izdatki za DO povečali z 1,4 odstotka BDP v letu 2010 na 2,8 do 5,6 odstotka BDP v letu 2060. Poudariti velja, da je Slovenija pretekla desetletja pomembno krepila razvoj institucionalne oskrbe (gradila domove za starejše), mnogo manj pa je vlagala v razvoj integrirane skupnostne oskrbe. Posledično državljani s primerljivimi potrebami na domu ne dostopajo do primerljivih pravic oziroma storitev, kakor v instituciji. Odsotnost možnosti dostopa do integrirane storitve v skupnosti, povečuje pritisk na institucionalno oskrbo pa tudi na izvajalce zdravstvene oskrbe.

Delež financiranja DO iz javnih virov je v letu 2015 predstavljal 72,8 odstotkov vseh izdatkov za DO, pri čemer so izdatki za zdravstven del DO (pomoč pri osnovnih dnevni opravih, zdravstvena nega v DO) dvakrat višji, kakor izdatki za socialni del DO (podporne dnevne aktivnosti, kot so: pomoč pri nakupovanju, pranju perila,...).

Manjši delež teh sredstev je namenjen storitvam v skupnosti (58,2 odstotkov domovi za starejše, 14,9 odstotkov drugi socialni zavodi, 4,2 odstotkov bolnišnice, 22,7 odstotkov storitve v skupnosti). V trenutnem sistemu lahko plačilo storitev DO tako za posameznika, družino, kakor lokalno skupnost predstavlja veliko finančno obremenitev.

Nujnost ureditve področja DO je z umestitvijo področja dolgotrajne oskrbe v Koalicijski sporazum o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2018-2020, prepoznala tudi Vlada Republike Slovenije. Prav tako je Vlada Republike Slovenije je v svojem Normativnem delovnem programu za leto 2020 določila, roke za obravnavo in sprejem Zakona o dolgotrajni oskrbi.

Trenutni predlogi rešitev na področju enotne sistemske ureditve DO gredo v smeri:

- vzpostavitve enotne vstopne točke (centralizacija informacij in zmanjšanje administrativne obremenitve, poenotenje postopkov);
- vzpostavitve enotnega ocenjevalnega orodja za oceno upravičenosti;
- enake dostopnosti do pravic za primerljive potrebe, ne glede na to, ali oseba biva na domu ali v instituciji;
- zagotavljanja dodatnih/novih javnih sredstev in s tem zmanjšanje izdatkov iz žepa uporabnikov oziroma družine in zmanjšanje finančne obremenitve lokalnih skupnosti;
- integracije storitev in sistemov zdravstva, socialnega varstva in DO;
- dostopa do novih storitev za ohranjanje in krepitev samostojnosti;
- dostopa do novih storitev e-oskrbe;
- podpore izvajalcem neformalne oskrbe;

- vzpostavitvi sistema nacionalnih kazalnikov kakovosti storitev;
- vzpostavitvi sistema integriranega nadzora ter mehanizmov spremljanja ustreznosti oskrbe pri uporabnikih, ki prejemajo neformalno oskrbo;
- izgradnji modela fleksibilnega prenosa kompetenc med različnimi profili.

Del navedenih predlogov rešitev se testira v okviru projekta.

MZ je javni razpis »Izvedba pilotnih projektov, ki bodo podpirali prehod v izvajanje systemskega zakona o dolgotrajni oskrbi« objavilo aprila 2018. Prejetih je bilo 8 prijav. Izbrani so bili Zdravstveni dom Celje (urbano okolje), Koroški dom starostnikov Dravograd (semi-ruralno okolje), Center za socialno delo Krško (ruralno okolje).

Decembra 2018 so se pričela intenzivna izobraževanja novo zaposlenih v projektu, neposredne storitve za uporabnike pa so se pričele izvajati v januarju 2019. Velik doprinos projekta za upravičence v pilotnih okoljih predstavljajo nove storitve, do katerih upravičenci v trenutni ureditvi na domu niso imeli možnosti dostopati in so v času trajanja projekta za upravičence brezplačne. Ne gre pa prezreti tudi dejstva, da projekt, ki se izvaja s pomočjo kohezijskih sredstev, v okolja prinaša nova znanja tako za izvajalce formalne, kakor izvajalce neformalne oskrbe, pa tudi nova delovna mesta.

Za izvedbo projekta, ki bo trajal do junija 2020 je namenjenih 6.100.000,00 EUR.

Več informacij o javnem razpisu »Izvedba pilotnih projektov, ki bodo podpirali prehod v izvajanje systemskega zakona o dolgotrajni oskrbi«, kjer so v Prilogi 4 navedene tudi storitve, ki se v okviru projekta upravičencem zagotavljajo, si lahko pogledate na spletni strani MZ http://www.mz.gov.si/si/pogoste_vsebine_za_javnost/javne_objave/javni_razpisi_s_podrocja_zd_ravja/.

Želeli bi se zahvaliti še ge. Nuši Zupanec, namestnici sekretarja Državnega sveta, sekretarki Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in Carmen Rajer, mag. soc., vodji projekta v Krškem, za koordinacijo in organizacijo našega srečanja.

Pri odgovoru na naš dopis se prosimo sklicujte na številko tega dopisa.

S spoštovanjem,

mag. Klavdija Kobal Straus
Generalna direktorica

Vročiti:

- Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, po e-pošti: Nusa.Zupanec@ds-rs.si, peter.pozun@siol.net;
- Center za socialno delo Posavje, po e-pošti: carmen.rajer@gov.si.